

Sygn. akt VI U 2964/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 lutego 2017 r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący SSO Ewa Milczarek

Protokolant – sekr. sądowy Sylwia Sawicka

po rozpoznaniu w dniu 21 lutego 2017 r. w Bydgoszczy

na rozprawie

odwołania: S. N.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B.

z dnia 17 października 2016 r., znak:(...)

w sprawie: S. N.

przeciwko: Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w B.

o emeryturę

- 1) zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonemu S. N. prawo do emerytury od dnia (...)
- 2) stwierdza, że organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

Na oryginale właściwy podpis.

UZASADNIENIE

Zaskarżoną decyzją Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. odmówił ubezpieczonemu S. N. prawa do emerytury na podstawie art. 184 ustawy z 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z FUS z powołaniem na niespełnienie warunku posiadania 15 letniego stażu pracy w szczególnych warunkach. Organ rentowy zaliczył ubezpieczonemu 7 lat, 3 miesiące i 1 dzień pracy w szczególnych warunkach.

W odwołaniu od tej decyzji ubezpieczony wniósł o jej zmianę i przyznanie emerytury podnosząc, że przepracował wymagany 15-letni okres pracy, w tym okres w szczególnych warunkach od 6.07.1981 r. do 17.03.1991 w Kółku Rolniczym w Ś. jako traktorzysta.

W odpowiedzi na odwołanie pozwany wniósł o jego oddalenie, podtrzymując argumentację zawartą w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji.

Sąd Okręgowy ustalił co następuje:

Ubezpieczony S. N., urodzony (...), w dniu 6.07.1981 r. zatrudnił się w Kółku Rolniczym w Ś. jako kierowca ciągnika a uprawnienia w zakresie obsługi ciągników zdobył w 1980 r. Ubezpieczony pracował w tym zakładzie do 17.03.1991

r., stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, wykonując obowiązki traktorzysty. Ubezpieczony woził wapno, pracował przy pracach polowych, przy opryskach, przy koszeniu traw, przy wożeniu materiałów budowlanych na budowy, a zimą pracował w transporcie i przy odśnieżaniu. W czasie żniw ubezpieczony obsługiwał kombajn B.. Ubezpieczony korzystał z urlopu bezpłatnego z uwagi na pracę od 8.01.1990 r. do 15.01.1990 r. w Zakładach (...) w B. jako robotnik magazynowy. Ubezpieczony nie otrzymywał dodatków za pracę w szczególnych warunkach.

Świadczenie pracy w szczególnych warunkach wystawił ubezpieczonemu Urząd Gminy w Ś..

dowód: umowa o pracę, angaże, świadectwo pracy powoda, świadectwo pracy w szczególnych warunkach w aktach osobowych prowadzonych przez Kółko Rolnicze w Ś..

Ubezpieczony wystąpił z wnioskiem o przyznanie prawa do emerytury 2.09.2016r.

dowód: wniosek w aktach rentowych powoda.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Stan faktyczny w niniejszej sprawie Sąd Okręgowy ustalił na podstawie dokumentów w aktach osobowych i rentowych powoda, których prawdziwości strony nie kwestionowały oraz zeznań świadków S. L. i Z. J., którzy pracowali w spornych okresach razem z ubezpieczonym oraz zeznań ubezpieczonego. Sąd dał wiarę zeznaniom świadków i ubezpieczonego, bowiem były one spójne, logiczne, uzupełniały się wzajemnie, znajdowały też potwierdzenie w zebranych w sprawie dowodach z dokumentów a ponadto świadkowie, co istotne, pracując z powodem opisali jego pracę na podstawie własnych obserwacji.

Z zebranego w sprawie materiału dowodowego wynika w sposób nie budzący wątpliwości, że ubezpieczony pracował jako traktorzysta od 6.07.1981 r. do 17.03.1991 w Kółku Rolniczym w Ś. jako traktorzysta i wykonywał prace w szczególnych warunkach w rozumieniu pkt 3 działu VIII załącznika A do rozporządzenia Rady Ministrów z 8.02.1973r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Sąd dokonał następnie oceny ustalonego stanu faktycznego w kontekście przepisów art.184 i 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Zgodnie z treścią art. 184. ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32-34, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego.(art. 184 ust. 2)

Zgodnie z treścią art.32 ust. 1 cytowanej wyżej ustawy -ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 r., będącym pracownikami, o których mowa w ust. 2-3, zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 pkt 1 (65 lat dla mężczyzn, 60 lat dla kobiet.) W myśl ustępu 2 art.32 cytowanej ustawy dla celów ustalenia uprawnień, o których mowa w ustępie 1, za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności

psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia. Przepisy rozporządzenia wykonawczego Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r, które nadal zachowały swoją moc na warunkach określonych w art. 32 ust. 4 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, mają zastosowanie do wszystkich pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Zgodnie z § 2 tego rozporządzenia, okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku, a okresy te stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy. Niemniej jednak należy wskazać, iż w przypadku, gdy zainteresowany wykaże, że nie może przedstawić zaświadczeń potwierdzających okresy wykonywania pracy w szczególnych warunkach z przyczyn od siebie niezależnych, art. 472 i 473 k.p.c. umożliwiają ustalenie tych okoliczności w drodze postępowania odwoławczego przed sądem pracy i ubezpieczeń społecznych. Zgodnie z powołanymi przepisami w postępowaniu w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych każdy fakt mający wpływ na prawo do świadczenia lub jego wysokość może być dowodzony wszelkimi środkami, które sąd uzna za pożądane, a ich dopuszczenie za celowe. Zaliczenie nieudokumentowanych, spornych okresów pracy w szczególnych warunkach do stażu pracy uprawniającego do wcześniejszej emerytury wymaga dowodów niebudzących wątpliwości, spójnych i precyzyjnych. Nie ulega wątpliwości, że w postępowaniu o świadczenie emerytalno-rentowe dopuszczalne jest – jak wyjaśnił Sąd Najwyższy w uchwale z 27 maja 1985 r. (III UZP 5/85, LEX nr14635) – przeprowadzenie przed sądem pracy i ubezpieczeń społecznych dowodu z zeznań świadków na okoliczność zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, jeżeli zainteresowany wykaże, że nie może przedstawić zaświadczenia zakładu pracy z powodu jego likwidacji lub zniszczenia dokumentów dotyczących zatrudnienia.

Okres pracy w warunkach szczególnych można również ustalić w postępowaniu sądowym na podstawie akt osobowych pracownika.

W myśl § 4 ust.1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki: osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn, ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

W załączeniu do tego rozporządzenia – wymieniającym prace w szczególnych warunkach, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego, w wykazie A dział VIII w punkcie 3 wymieniono prace kierowców ciągników, kombajnów lub pojazdów gąsienicowych.

Skoro materiał dowodowy zgromadzony zgodnie z wnioskami stron niezbicie wykazał, że ubezpieczone w okresie 6.07.1981 r. do 17.03.1991 w Kółku Rolniczym w Ś. jako traktorzysta czyli wykonywał prace w rozumieniu pkt 3 działu VIII załącznika A do rozporządzenia Rady Ministrów z 8.02.1973r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze to okres powyższy winien zostać zaliczony jako okres pracy w rozumieniu art. 32 i 184 ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Okres ten, łącznie z zaliczonym już wcześniej okresem pracy w szczególnych warunkach, przekracza limit 15 lat i upłynął do dnia 31.12.1998r., co oznacza, że ubezpieczony spełnił warunek posiadania 15 letniego stażu w szczególnych warunkach.

Organ rentowy nie kwestionował spełnienia przez powoda pozostałych warunków do uzyskania emerytury i dlatego Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję i orzekł jak w wyroku, przyznając powodowi prawo do emerytury od daty spełnienia warunku wieku t.j. od 7.10.2016 r.

Na zasadzie art. 118 ust 1 a ustawy z 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z FUS Sąd Okręgowy orzekł o braku odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji z uwagi na brak właściwego świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach, co wymagało przeprowadzenia postępowania dowodowego przed Sądem.

SSO Ewa Milczarek